

Onderwerp Inspraak en advies integrale herziening lokale regelgeving maatschappelijke ondersteuning	
Nummer	2022/1103125
Portefeuillehouder	Loenen, D. van
Programma/beleidsveld	2.1 Voorzieningen volwassenen
Afdeling	MO
Auteur	Donker Kaat, L. van
Telefoonnummer	023-5113203
Email	ldonkerkaat@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>De lokale regelgeving (Verordening en Uitvoeringsregels) voor maatschappelijke ondersteuning wordt integraal herzien. Noodzaak hiertoe volgt onder meer uit aanpassingen in het beleid (waaronder nieuw aanbod vanuit Gewoon in de Wijk), actuele jurisprudentie en de wens de regelgeving toegankelijker te maken. De herziening van de regelgeving betreft vooral technische aanpassingen. De betreffende beleidsrichtingen zijn al eerder bepaald.</p> <p>Het college besluit de ontwerpverordening en de ontwerp-uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning vrij te geven voor inspraak, zodat inwoners hierop hun zienswijze kunnen geven. Ook vraagt het college de Participatieraad om advies.</p>
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter kennisname naar de Commissie Samenleving.
Relevante eerdere besluiten	<ol style="list-style-type: none">1. Vaststelling van de Verordening Wmo (2018/126542) in de raadsvergadering van 19 juli 2018;2. Actualisatie Verordening, Uitvoeringsregels en Uitvoeringsbesluit Wmo gemeente Haarlem 2020 in de raadsvergadering (2020/76491) dd. 23 april 2020;3. Actualisatie Verordening en Uitvoeringsbesluit Wmo gemeente Haarlem 2020, Raadsbesluit van 18 februari 2021 (2020/1053889);4. Wijziging Verordening en Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2020 (2021/501417) dd. 23 december 2021;5. Wijziging uitvoeringsregels en uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2020 (2022/519098) dd. 19 juli 2022.

Besluit College d.d. 13 september 2022	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: 1. Het ontwerp van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023 en het ontwerp van de Uitvoeringsregels maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023 vrij te geven voor inspraak. de secretaris, de burgemeester,
---	--

1. Inleiding

Met de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem en de hierop gebaseerde regelgeving (Uitvoeringsregels en Uitvoeringsbesluit) geeft de gemeente Haarlem uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015, hierna: Wmo). De laatste integrale herziening van de regelgeving heeft plaatsgevonden in 2018. Diverse beleidsontwikkelingen en jurisprudentie zijn sindsdien in de regelgeving verwerkt. Dat heeft in de loop van de tijd geleid tot minder samenhang in de verordening en uitvoeringsregels. Onderwerpen zijn niet overal goed vindbaar of herleidbaar. Met de huidige integrale herziening zorgen we voor een compactere en toegankelijke verordening en uitvoeringsregels die hier goed bij aansluiten. Het uitvoeringsbesluit wordt eveneens aangepast, waarbij de bedragen worden gebaseerd op de berekeningswijze in de nieuwe verordening.

Ook nieuw beleid en recente jurisprudentie vragen om aanpassing van de lokale regelgeving. Deze zijn in de nieuwe verordening en uitvoeringsregels verwerkt. De integrale herziening betreft zelf geen beleidswijzigingen. Het gaat om een technische aanpassing waarmee bestaand beleid is verwerkt.

Voorgesteld wordt het ontwerp van de verordening en het ontwerp van de uitvoeringsregels vrij te geven voor inspraak door inwoners en deze voor te leggen aan de Participatieraad voor advies. Met het vrijgeven van het ontwerp van de verordening en de uitvoeringsregels voor inspraak, worden reacties opgehaald bij Haarlemse inwoners en overige belanghebbenden. Het ontwerp van de verordening en de uitvoeringsregels ligt zes weken ter inzage. Daarna legt het college het ontwerp van de verordening met de inspraakreacties ter besluitvorming voor aan de raad. De verordening gaat in na vaststelling door de raad.

2. Besluitpunten college

Het college besluit om het ontwerp van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023 en het ontwerp van de Uitvoeringsregels maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023 vrij te geven voor inspraak.

3. Beoogd resultaat

Lokale regelgeving voor maatschappelijke ondersteuning waar eerder vastgestelde actuele beleidskaders zijn verwerkt, zodat op rechtmatige wijze voorzieningen aan inwoners kunnen worden verstrekt.

4. Argumenten

1. De herziene regelgeving is toegankelijker ingericht.

Het is van belang dat inwoners kunnen terugvinden wat hun rechten en plichten rondom een Wmo-voorziening zijn. De verordening heeft een logische opbouw met duidelijke hoofdstukken en titels. De verordening is waar mogelijk in duidelijke taal opgesteld. Jurisprudentie zorgt er echter voor dat sommige onderwerpen tot in detail beschreven dienen te worden. De verordening start met de algemene informatie over het aanbod, hoe hier een beroep op kan worden gedaan en welke criteria het college hanteert voor verstrekking van een maatwerkvoorziening. Daarna volgen concretere bepalingen per categorie voorziening. De verordening sluit af met bepalingen die van belang zijn tijdens het gebruik van de voorzieningen.

Om de verordening leesbaarder en toegankelijker te maken zijn ook diverse aanvullende criteria voor maatwerkvoorzieningen verplaatst naar de uitvoeringsregels. Het college stelt deze nadere regels op basis van delegatiebepalingen in de verordening. Waar delegatie wettelijk gezien kan geeft dit het college mogelijkheid om sneller te kunnen aansluiten bij (veranderingen in) de praktijk. Het college stelt de uitvoeringsregels vast.

2. De nieuwe verordening is aangepast aan recente jurisprudentie

De verordening is aangepast naar nieuwe jurisprudentie rondom de Wmo. Zo is het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep ([ECLI:NL:CRVB:2018:819](#)) voor een zorgvuldig onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van een inwoner verwerkt. Dit onderzoek voert het college uit na de melding voor maatschappelijke ondersteuning. De Centrale Raad gebruikt dit stappenplan als leidend bij de beoordeling van de besluitvorming in juridische procedures. Het stappenplan is voor de uitvoering van belang bij de behandeling van ondersteuningsvragen.

Daarnaast zijn de aangescherpte criteria voor een algemeen gebruikelijke voorziening van de Centrale Raad opgenomen ([ECLI:NL:CRVB:2019:3535](#)). Een dergelijke voorziening is voorliggend op een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo. In de regelgeving is aan de criteria van een algemeen gebruikelijke voorziening toegevoegd dat deze ook financieel gedragen moet kunnen worden met een inkomen op minimumniveau. Het college beoordeelt of er sprake is van een voorziening die tot het gangbare gebruiks- of bestedingspatroon van een inwoner behoort.

3. De verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG

De nieuwe verordening is gebaseerd op de laatste modelverordening van de VNG (juni 2019). We maken hiermee gebruik van landelijk beschikbare expertise en waarborgen dat onze lokale regelgeving in lijn is met de Wmo en, ook hiermee, voldoet aan recente jurisprudentie. Soms is daarbij gekozen voor een andere formulering van de tekst in verband met de leesbaarheid of als gevolg van nieuwe jurisprudentie na juni 2019.

4. De kaders voor uitvoering van “Gewoon in de Wijk” zijn verwerkt in de regelgeving

Met de aanbesteding “Gewoon in de Wijk” heeft het college vanaf 1 januari 2023 een vernieuwd aanbod van voorzieningen beschikbaar voor de inwoners van Haarlem. Deze opdracht is gegund aan VanHier Haarlem, een samenwerkingsverband tussen DOCK Haarlem, Haarlem Effect, perMens, Stichting Ontmoeting, Zorgbalans en diverse onderaannemers.

Met de nieuwe aanpak realiseren we laagdrempelige en herkenbare ondersteuning in de wijken en buurten van Haarlem die aansluit bij de leefwereld en de mogelijkheden van inwoners en hun omgeving en die snel inzetbaar is. De voorziening ‘begeleiding’ (individuele- en groepsbegeleiding) is in het vernieuwde aanbod ook beschikbaar in de vorm van een algemene voorziening, zonder eigen bijdrage. Voor de complexere ondersteuningsvraag kan een maatwerkvoorziening voor begeleiding worden verstrekt (onder de naam ‘aanvullende ondersteuning’).

De nieuwe lokale regelgeving bevat de criteria die nodig zijn om de inwoner vanuit het vernieuwde aanbod op rechtmatige wijze te kunnen ondersteunen vanuit de Wmo.

5. Het nieuwe beleidskader Opvang Wonen en Herstel 2022-2027 is verankerd in de Wmo verordening.

Met betrekking tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang is de herziene regelgeving gebaseerd op het nieuwe beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2022-2027. We gaan daarbij uit van het huidige aanbod en de huidige afspraken met de gecontracteerde aanbieders. De nieuwe aanbesteding voor deze onderdelen loopt, de contracten gaan in op 1 juli 2023. Nu er sprake is van een dialooggerichte aanbesteding is het vernieuwde aanbod nog niet precies bekend. De verordening geeft de kaders op hoofdlijnen en de uitwerking is opgenomen in de uitvoeringsregels. De verwachting is dat de nieuwe verordening volstaat voor het vernieuwde aanbod per 1 juli 2023 en dat enkel een aanpassing van de uitvoeringsregels noodzakelijk is. Mocht dit anders zijn dan wordt de raad een voorstel tot wijziging van de verordening aangeboden.

6. Er is meer aandacht voor een zorgvuldige verstrekking van een persoonsgebonden budget

De controle op de inzet en het gebruik van een persoonsgebonden budget (pgb) is aangescherpt. Verschil ten opzichte van de huidige regelgeving is dat nu ook voor de inzet van huishoudelijke ondersteuning een pgb-plan moet worden ingediend, criteria om belangenverstrengeling door een pgb-vertegenwoordiger te voorkomen verder zijn aangescherpt, strengere eisen gelden ten aanzien van de pgb-vertegenwoordiger, kwaliteitseisen voor het pgb zijn vastgelegd en verplicht een tweede pgb-gesprek wordt gevoerd met cliënt (en eventuele vertegenwoordiger). Tijdens dit pgb-gesprek

wordt aan de hand van het pgb-plan de pgb vaardigheid (nader uitgewerkt in de handreiking '10 punten pgb-vaardigheid' van het Ministerie van VWS) getoetst. De Wmo geeft aan het college de opdracht te controleren of een cliënt in staat is zijn belangen goed te behartigen middels een pgb. Met de aanscherpingen is vóór verstrekking van het pgb goed zicht op de vaardigheden van de budgethouder en de manier waarop het pgb wordt ingezet.

Daarnaast bevat de verordening een bepaling waarmee de betaling van een pgb in specifieke situaties tijdelijk kan worden stilgezet. Bij vermoedens van onrechtmatigheden kunnen daarmee controles van de inzet van het pgb doelmatiger worden uitgevoerd.

Al eerder is gestart met verduidelijking en specificering van voorwaarden rondom het verstrekken van een pgb. Dit betrof de invoering van een pgb-plan en pgb-toets, strengere voorwaarden aan vertegenwoordiging bij een pgb en het beperken van de mogelijkheid van een maandloon. Het rapport van SDO¹ begin dit jaar bevestigde de noodzaak van verdere aanscherpingen. De aanscherping van de regelgeving zoals beschreven in de informatienota "Onderzoek Prestatielevering Pgb's Wmo" (2022/585634) zijn onderdeel van dit voorstel.

De aanscherpingen dragen bij aan passende en doelmatige ondersteuning die op rechtmatige wijze wordt verstrekt.

7. Lokaal beleid rondom maatschappelijke opvang, het beschermd wonen en de Uitstroomregeling Pact voor Uitstroom zijn opgenomen in de Uitvoeringsregels.

De gemeente Haarlem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen in de regio IJmond, Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer. De gemeente hanteert daarbij twee Handboeken voor aanbieders en de zorgketen waarin afspraken rondom de zorg(levering) is vastgelegd.² Het gaat om het Handboek MO en het Handboek BW.

De Handboeken MO en BW zijn omvangrijke documenten waarin afspraken met en procedures binnen de keten van opvang zijn vastgelegd. De Handboeken zijn in jurisprudentie echter als vast beleid geïnterpreteerd. Dit is niet wenselijk omdat de Handboeken bestuurlijk niet zijn vastgesteld en

¹ Rapport prestatielevering Pgb Wmo 2021 | Gemeente Haarlem, 22 maart 2022 van SDO Support

² Het gaat om het "Handboek Maatschappelijk Opvang Regio IJmond, Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer, informatie voor professionals, 21 mei 2021, Gemeente Haarlem Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning" (hierna: Handboek MO) en het "Handboek Beschut en beschermd wonen Regio IJmond, Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer, Informatie voor professionals, 2 juni 2020, Gemeente Haarlem Afdeling Maatschappelijke ondersteuning" (hierna: Handboek BW).

grotendeels ook geen rechten en plichten van inwoners betreffen. De Handboeken zijn omgevormd naar werkinstructies voor aanbieders en de zorgketen. Waar het rechten en plichten van inwoners betreft, wordt dit nu overgezet naar door het college vastgestelde uitvoeringsregels. Voordeel hiervan is dat voor de inwoner helder is waar hij een beroep op kan doen en wat hij mag verwachten bij de inzet van een voorziening voor MO of BW. Voordeel voor de gemeente is dat we met deze bepalingen vastgelegd in de uitvoeringsregels steviger staan in eventuele juridische procedures.

Daarnaast is de voorziening uitstroomregeling Pact verwerkt in de uitvoeringsregels. De beleidswijziging is gestart met de ondertekening van het convenant Uitstroomregeling Pact voor Uitstroom op 7 oktober 2021 door woningcorporaties, gemeenten, zorgaanbieders en welzijnsinstellingen in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond en de aanpassing van de lokale Huisvestingsverordening per 1 januari 2022.

De uitstroomregeling biedt ondersteuning bij uitstroom, doorgaans vanuit een opvangvoorziening, naar het zelfstandig wonen. De cliënt krijgt middels een urgentieverklaring een plek in een contingentwoning. Deze urgentieverklaring kan worden verstrekt op grond van de geldende Huisvestingsverordening. Verder kenmerkt deze regeling zich door twee jaar verplichte woonbegeleiding voor de inwoner. Vanuit de Wmo kan het college begeleiding inzetten om dit doel te realiseren. Ondanks de bepalingen in de Huisvestingsverordening was er onduidelijkheid in de uitvoering en in juridische procedures over het recht en de mogelijkheid op uitstroom via de uitstroomregeling. Dat is nu opgelost. De doelgroep is helder omschreven in de uitvoeringsregels. Dit biedt duidelijkheid en rechtszekerheid.

5. Risico's en kanttekeningen

Niet van toepassing

6. Financiën

Niet van toepassing

7. Uitvoering

Na besluitvorming in het college wordt het ontwerp van de verordening en het ontwerp van de uitvoeringsregels voor zes weken ter inzage gelegd om reacties op te halen bij Haarlemse inwoners en overige belanghebbenden. Dit wordt gecommuniceerd via de website van de gemeente Haarlem en via overheid.nl (voor officiële bekendmakingen van de overheid). Na de inspraakperiode worden de reacties verwerkt en wijzigingen in de ontwerpverordening voor vaststelling aan de raad aangeboden. Ook worden voorbereidingen getroffen om de nieuwe of gewijzigde regels in de organisatie te implementeren.

Beoogde vervolgstappen na inspraak zijn:

- Collegevergadering van (uiterlijk) 8 november 2022: Voorstel van het college aan de raad tot vaststelling van de verordening. Tevens vaststelling van de nieuwe Uitvoeringsregels en Uitvoeringsbesluit onder voorbehoud van vaststelling van de verordening;
- Behandeling van de verordening tijdens de commissie Samenleving van 24 november 2022 en vaststelling van de verordening in de gemeenteraad van 15 december 2022;
- Inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving met ingang van 1 januari 2023.

In aanvulling op de aangepaste verordening en uitvoeringsregels stelt het college, eind 2022, eveneens een aangepast Uitvoeringsbesluit Algemene en maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023 op. Na het inspraaktraject en de verwerking van de eventuele reacties, zal het college de verordening aan de raad voorleggen ter vaststelling. De door het college vastgestelde uitvoeringsregels en het uitvoeringsbesluit worden dan tegelijkertijd ter kennisname toegezonden.

8. Bijlagen

1. Ontwerp Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023;
2. Ontwerp Toelichting verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023;
3. Ontwerp Uitvoeringsregels maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2023.